

Vonatfütty harsant, s a szerelvény elindult. A peronon in-tegető férfit és nőt egy fiú nézte a vonatablakból. A férfi fél kézzel, zavartan intett búcsút neki. A nő két kézzel in-tegetett, s nagy piros kendőjét lengette. A férfi az apja, a nő pedig Gabriella, azaz Gabi. A férfi rendőrruhában volt, mivel rendőr, a nő meg feketében, mert a fekete karcsúsít. A hosszanti csíkozás is karcsúsít, de Gabi szerint legjobb, ha olyasvalaki mellé áll, aki még nála is kövérebb, bár ilyen-nel még nem találkozott.

A fiú én voltam, s úgy néztem őket az induló vonat ab-lakából, mintha utoljára látnám ezt a képet. Most teljes két napig kettesben lesznek, futott át az agyamon. Ez a vég.

Már a gondolat is elég volt ahhoz, hogy a hajamnál fog-va kifelé húzzon az ablakon. Láttam, hogy Papa szája körül megjelenik az a grimasz, amit Gabi úgy hív, „utolsó figyel-meztetés a hivatalos intézkedés előtt”. Pech. De ha annyira aggodik, miért küld most két napra Hai fába, „őhöz-zá”?

A peronon álló egyenruhás vasutas a sípjába fújt, és in-tett, hogy húzzam be a fejemet. Örület, hogy ezek a fütty-űlős egyenruhások egy vonatnyi utas közül mindig engem szúrnak ki. Azért se fogadtam szót. Sőt, még jobban kiha-joltam, hogy Papa és Gabi az utolsó pillanatig lássson, és ne felejtse el, hogy vagyok!

A hőség és a dízelolajfüst hullámai közt a vonat lassan kigördült az állomásról. Valami új volt a levegőben, utazászag, szabadságszag. Utazom! Méghozzá egyedül! Átengedtem arcomat a meleg szellő cirógatásának, előbb az egyik felét, aztán a másikat. Törölje le róla Papa pusziját. Még sose puszilt meg így mások előtt. Most miért? És miért küld el?

Már három egyenruhás vasutas sípolt rám a peronról. Szabályos zenekar. Mivel már úgyse láttam Papát és Gabit, behúztam a fejem az ablakból, persze lassan, komótosan, hadd lássák, hogy fütyülök rájuk.

Leültem. Milyen kár, hogy nincs más a kupéban. Mit csináljak? Négy óra az út Jeruzsálemből Haifába, ahol a komor tekintetű doktor Sámuel Silhav vár, a tekintélyes tanfőú, hét tankönyv szerzője, mellesleg a nagybácsikám, a papám bátyja.

Fölálltam. Egymás után kétszer kipróbáltam, hogyan nyílik és csukódik az ablak. Kinyitottam és becsuktam a szemetest is. Más nincs, ami nyitható-csukható. Minden jól működik. Klassz vonat.

Fölálltam az ülésre, feltornásztam magam a csomagtaratóba, aztán leereszkedtem, mégpedig fejfelé, hogy lás-sam, egy bizonyos illető nem ejtett-e el egy kis aprópénzt. Nem. Világos: erre az illetőre lehet számítani.

A fene egye meg őket! Papát is, Gabit is! Egy héttel a barmicvóm* előtt miért kell engem átadni Sámuel bácsinak? Jó, Papa az Papa, ő isteníti a bátyját, a nagy tanfőú, de Gabi? Aki Sámuel bácsit csak Bagolynak hívja a háta mögött? Ez lenne a spéci ajándék, amit ígért?

Az ülésárpítón volt egy lyuk. Beledugtam az ujjam, és kitágítottam egy kicsit. Az ilyen helyeken néha pénz van.

* A zsidó vallásban a 13 éves fiú nagykorúvá válik – ez az ünnepség a barmicvo

De csak habszivacsot találtam és rugókat. Négy órám van, hogy alagutat fúrjak a három vagonon át. Akkor szabad leszek, eltűnök, és többé nem kell néz-nem Sámuel Silhav (eredetileg Feuerberg) bácsi mogorva ábrázatát. Csak merjenek még egyszer elküldeni hazulról!

Az ujjam rövidnek bizonyult a három vagonhoz. Végig-nyúltam az ülésen, lábam a levegőben. Fogoly vagyok itt, szállítás alatt álló rab, akit bírása elé visznek. Zsebemből kihullott az aprópénz. Szanaszét gurult a kupéban. Volt, amit megtaláltam, volt, amit nem.

Silhav bácsihoz a rokonságban minden gyereknek el kellett mennie egyszer egy ilyen kínzásra, ezt nevezte Gabi „silhavizációnak”. Csakhogy én már másodszor megyek. Másodjára még senki se került ki onnan ép elmével. Fölugrottam az ülésre, és dobolni kezdtem a falon. Később ritmikus kopogásra váltottam. Hátha a szomszédos fülkében is van egy szegény rab, aki ég a vágától, hogy egy sors-tárral kommunikálhasson. Lehet, hogy tele van a vonat fiatal bűnözőkkel, akik mind Silhav bácsihoz igyekeznek. Újra nekiestem a falnak, ezúttal a lábammal. Erre bejött a kalauz, és rám ordított, hogy maradjak nyugton. Nyug-ton maradtam.

Az előző silhavizációm egy életre elég volt. Az után került rá sor, hogy volt az az afférom Pesszia Mautnerrel, a tehénnel. Sámuel bácsi becsukta maga mögött a fülledt kis iroda ajtaját, s drága idejéből két órát szentelt nekem. Fojtott suttogással kezdte, eleinte még a nevemre is emlé-kezett, de hamarosan elfelejtette, hol van és kivel, s aligha-nem szónoki emelvényre képzelte magát, volt tanítványok és hódolók serege elé.

Most miért kell újra mennem? Mit követtem el? Ártatlan vagyok. – A barmicvód előtt fontos, hogy meghallgasd Sámuel bácsit – mondta Gabi. Most egyszerre „Sámuel bácsi”?

Tudom én, honnan fúj a szél.

Gabi el akar távolítani, hogy szakíthasson a Papával.

Fölálltam. Trappoltam föl és alá. Visszaültem. Nem lett volna szabad egyedül hagynom őket. Pontosán tudom, mi lesz. Ha nem vagyok ott, egymásnak esnek, szörnyűséget vágnak egymás fejéhez, és soha többé nem lehet őket összebékíteni. Most dől el a sorsom.

– Miért nem beszéljük meg ezt később, odabenn az irodában? – kérdi most a Papa.

– Mert ott folyton jönnek-mennek, szól a telefon, mindig közbejön valami. Ott képtelenség valamit megbeszélni. Ülünk le egy kávéházban.

– Kávéházban? – döbrent meg a Papa. – Most, dologidőben? Annyira fontos?

– Ne akarj mindig kibújni! – Gabi most már dühös. Az orra hegye is piros, mint mindig, ha sírás környékezi.

– Ha arról van szó, amiről már beszéltünk – veti oda a Papa –, akkor nincs mit mondanom. Az utolsó beszélgetésünk óta semmi se változott. Korai nekem a dolog.

– Vedd tudomásul, hogy most meg fogsz hallgatni – jelenti ki Gabi. – Az a minimum, hogy meghallgatsz!

Beszállnak a rendőrautóba, és Papa elfordítja a slussz-kulcsot. Váll-lapján baljóslatúan csillog a rangjelzés. Arca komor. Gabi belesüpped az ülésbe. Még egy szó se hangzott el, de a harc megkezdődött. Retiküljéből Gabi kerek kis tükröt vesz elő. Belepillant, és megpróbálja lesimítani göndör haját. – Majompofa – borong.

– Elég! – szökkenek talpra a mozgó vonaton. Nem engedem, hogy Gabi így becsmérelje magát. – Szerintem nagyon érdekes az arcod – szoktam neki mondani. És mert látom, hogy nem győztem meg, hozzáteszem: – A te szépséged belülről jön.

– Naná! – feleli ilyenkor. – Akkor hogyhogy nincs belső szépségverseny?

Egyszer csak ott állok az ablaknál, a kis piros fogantyú mellett. Pillanatnyi lelkiállapotomban nem ez a legjobb hely. Ha véletlenül meg találok húzni ezt a fogantyút, megáll a vonat. Elolvasom a feliratot: *Csak vészhelyzet esetén szabad meghúzni. Indokolatlan használata pénz-, illetve börtönbüntetést von maga után.* Viszketni kezd az ujjam, aztán a tenyerem. Megint elolvasom a feliratot, fennhangon, tagoltan. Hiába. Izzad a tenyerem. Zsebre dugom a két kezemet, de ha hiszed, ha nem, megint előbújik. Ha valaki figyel, nyilván azt gondolja, ártatlan pracli, csak levegőre vágyik. Most már folyik rólam a víz. Megfogom a nyakamban lógó láncot meg a rajta lévő golyót: súlyos, hűvös és megnyugtató. Ezt a golyót apám vállából vették ki, dünynyögöm magam elé, ez megóv minden bajtól. Csakhogy a viszketés most mindenemre áterjed.

Aztán az ismerős érzés. Pontosán tudom, mi jön most. Okoskodni kezdek. A masiniszta sose jön rá, melyik vészféket húzták meg. Na és ha van valami szerkentyűje, amelyik megmutatja, melyiket? Jó, akkor meghúzom, és átrohanok a másik kocsiba. És ha megtalálják az ujjlenyomatomat a fogantyún? Majd zsebkendővel fogom meg.

Minek megyek bele olyan vitákba, amiket sorra elveszítek? Meggörnyeszttem a hátam, fölveszem a Papa masszív medve pózát, s azt mondogatom magamban, hogy nyugi, nyugi, de nem használ. Ott van a két szemem közt ez a forró pont, ami ilyenkor még jobban felforrósodik, most is ez történik, fejemet lassan előnti a tűz, úgyhogy csak a legutolsó pillanatban sikerül lehajolnom, megragadnom a lábamat, és lenyomnom magamat az ülésre. Ezt a trükkömet Gabi „védőőrizetnek” hívja. Neki mindenre megvan a sajátos elnevezése.

– Nem vagyok már mai csirke – mondja Papának a kávéházban. – Gyakorlatilag tizenkét éve veletek élek. – Eddig jó: Gabi nyugodt, halk és megfontolt. – Tizenkét éve

viselek gondot kettőtökre, nevelem Nonnyt és vezetem a háztartást. Jobban ismerlek, mint bárki, és elegendem van abból, hogy csak a titkárnőd vagyok, a szakácsnőd meg a mosónőd, de semmi több. Oda akarok költözni, és estétől reggelig is Nonny anyja akarok lenni. Elárulnád, mitől félsz annyira?

– Korai nekem ez a dolog – szorongatja a kávécsészét nagy, erős kezével a Papa.

Gabi egy pillanatig hallgat, mély lélegzetet vesz, aztán azt mondja. – Ezt én így nem csinálom tovább.

– Mondd, Gabi – kezdi Papa, s közben türelmetlen pillantásokat lövell Gabi válla fölött –, miért nem jó minden úgy, ahogy van? Jól megvagyunk mind a hárman, szépen, kényelmesen. Miért kéne most egyszerre fölforgatni az életünket?

– Azért, mert negyvenéves vagyok, Jákob, azért! Révbe akarok jutni, családot akarok. – Itt megbicsaklik a hangja. – Saját gyereket akarok, akit mi ketten csinálunk. Még egy év, és öreg leszek a szüléshez. És Nonnynek is kijár egy bentlakó anya!

Kívülről tudtam az egész szöveget. Épp elégszer elpróbálta velem. Azt a szívhez szóló mondatot pedig, hogy „Nonnynek is kijár egy bentlakó anya”, én találtam ki. Gyakorlati tanácsot is adtam Gabinak: – Bármit csinálhatsz, csak az isten szerelmére, ne sírj előtte! – Mert ha bőgni kezd, mindennek lőttek. Papa ugyanis nem bírja a könnyeket, se a Gabiét, se másét.

– Rossz az időzítés – sóhajt fel a Papa, és az órájára sandít. – Légy egy kis türellemmel. Nyomás alatt nem tudok ilyesmiről határozni.

– Tizenkét évet vártam türelmesen. Többet nem várok. – Csend. Papa nem válaszol. Gabi szeme megtelik könnyel. Kérlek, tartsd magad, Gabi, hallod?

– Jákob, felelj. Mondd a szemembe: igen vagy nem?

Csend. Gabi tokája megremeg. Szája legörbül. Ha most sírva fakad, akkor vége. És nekem is.

– Mert ha azt mondod, nem, akkor most fölállok, és itt hagyalak. Végleg. Ezt komolyan mondom! – Miközben öklével az asztalra csap, puffadt arcán végigfolynak a könnyek. A szempillafesték lecsorog a szeplőkön, és megüli a szája körüli ráncokban. Papa az ablak felé fordulva ráncolja a homlokát. Nem bírja nézni a síró Gabit, de lehet, hogy csak a dagadt szeme és a remegő szája látványát nem állhatja.

Hát nem mondhatni, hogy Gabi most szép. És ez akkora igazságtalanság, mert ha csak egy picikét is vonzó volna, ha mondjuk édes, kicsi szája lenne vagy turcsi orra, a Papa rögtön beleszeretne abba az egyetlen vonzó tulajdonságába. Néha egy apróság is elég, hogy meghódítsa a férfiszívet, akkor is, ha a hölgy amúgy nem szépségkirálynő. De Gabinak sajnos még ilyen apró szép pontja sincsen.

– Jól van, megértettem – sóhajtja a piros kendőbe, melynek nemrég még magasztosabb rendeltetése volt. – Hülye fejvel azt hittem, képes vagy megváltozni.

– Csss... – csitítja a Papa, s körbekémelem. Nagyon remélem, hogy a kávéházban már minden szempár órá szegeződik. És hogy a szakácsok meg a pincérek azon kötényesen mind előrohannak a konyhából, karba tett kézzel körülállják, és gyanakodva méregetik. Ha van valami, amitől a Papa fél, hát a jelenet az. – Nézd... khm... Gabi – igyekszik megnyugtatni. Papa most tényleg kezesebbnek tűnik, vagy a csödület miatt, vagy azért, mert érzékeli, hogy Gabi ezúttal komolyan beszél. – Kérlek, adj még egy kis időt, hogy átgondoljam a dolgot, jó?

– Minek? Hogy amikor ötvenéves leszek, megint időt kérj? És ha ötvenéves koromban úgy döntesz, hogy vége? Kinek kellek még? Jákob, én anyja akarok lenni! – Az emberek most már mind őket nézik, a Papa szeretné, ha meg-

nyílna alatta a föld, de Gabi folytatja: – Annyi szeretetet adhatnék egy gyereknek is meg neked is! Hát nem voltam jó anyja Nonnynak? Próbálj már az én fejemmel gondolkodni egy kicsit!

Gabit néha a próbáink alatt is elragadta a hév, és úgy sírt meg könnyögött, mintha én volnék a Papa. Aztán összeszedte magát, és elvörösödve azt mondta, vannak dolgok, amik nem valók egy ilyen korú gyerek fülének, bár ez nem sokat számít, hiszen már úgymint mindent tudok.

Mindent ugyan nem tudtam, de azért sokat tanultam.

Gabi összegöngyöli az ázott papírszalvétát, és begyömöszöli a hamutartóba. Dagadt szemhéjáról letörli a szempilafesték maradványait.

– Ma vasárnap van – mondja, s erősen koncentrálni, hogy ne remegjen a hangja. – Szombaton barmicvó. Egy heted van a döntésre jövő vasárnap reggelig.

– Ez ultimátum? Az ilyesmit nem lehet fenyegetéssel elintézni! Okosabbnak gondoltalak, Gabi. – Papa hangja nyugodt, de a két szeme közti harag-barázda baljósan mélyül.

– Nincs több erőm, Jákob. Tizenkét évig okos voltam, és tessék, még mindig egyedül vagyok. Lehet, hogy a butaság eredményesebb.

Papa nem felel. Vörös arca vörösebb, mint bármikor.

– Gyerünk vissza az irodába – indítványozza Gabi rekedt hangon. – És ha jól értettem, amit mondtál, akkor titkárnőt is újat kereshetsz. Minden kapcsolatot megszakítok veled. Igen.

– Nézd... khm... Gabi – mondja Papa megint. Más nem jut eszébe. – Nézd... khm... Gabi.

– Akkor jövő vasárnap – szakítja félbe Gabi, feláll és ki megy a kávéházból.

Elhagy bennünket.

Elhagy engem.

A vonatfülkében kezem és lábam kiszabadul a „védőörszertől”. Vészhelyzet, vészhelyzet, harsogja a piros felirat a kis fogantyú fölött. A vonat egyre távolabb visz onnan, ahol épp most teszik tönkre az életemet. Befogom a fülem, és elkiáltom magam: – Amnon Feuerberg! Amnon Feuerberg! – mintha valaki más figyelmeztetne, hogy hozzá ne nyúljak a fogantyúhoz, próbálna megóvni magamtól, valami apaféle vagy tanár vagy tiszteletreméltó tanférfiú, talán épp a javítóintézet igazgatója. – Amnon Feuerberg! Amnon Feuerberg! – De semmi sem segít. Egyedül vagyok. Elhagytak. Nem lett volna szabad eljőnnöm hazulról. Azonnal haza kell mennem. Odatántorgok a fogantyúhoz, feléje nyúlok, meg akarom fogni, hiszen ez igazi vészhelyzet.

Ám épp, amikor tiszta erőből meghúznám, nyílik a fülke ajtaja, belép két férfi, egy rendőr meg egy rab, s a döbbenettől tágra nyílt szemüket rám függesztik.